

GOD ONS BETROUWEN.

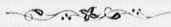
W O O R D E N

GESPROKEN

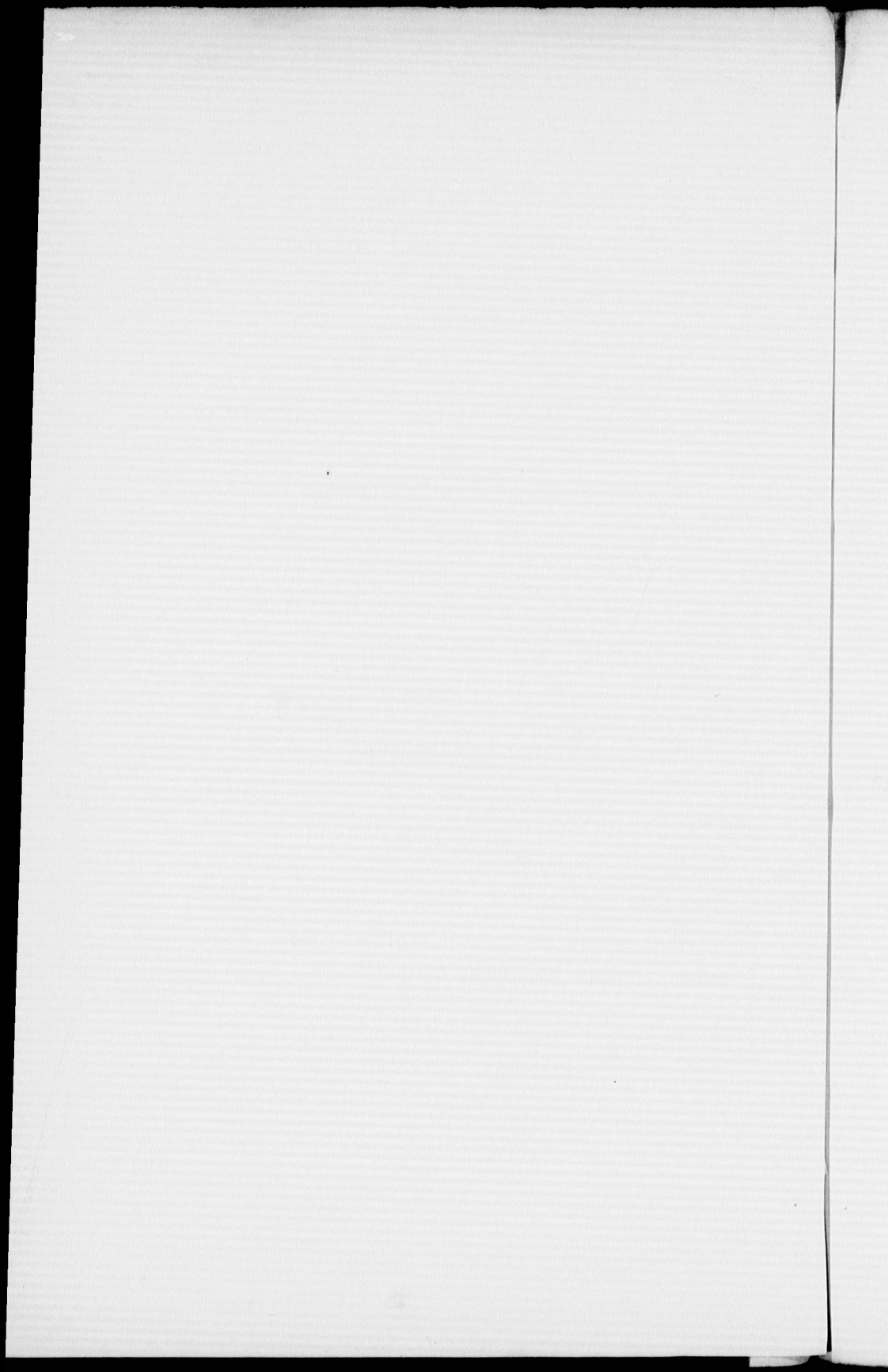
IN DE UTRECHTSCH E DANK- EN BEDESTOND VAN
ZONDAG AVOND, 25 NOVEMBER 1860,

DOOR

NICOLAAS BEETS.

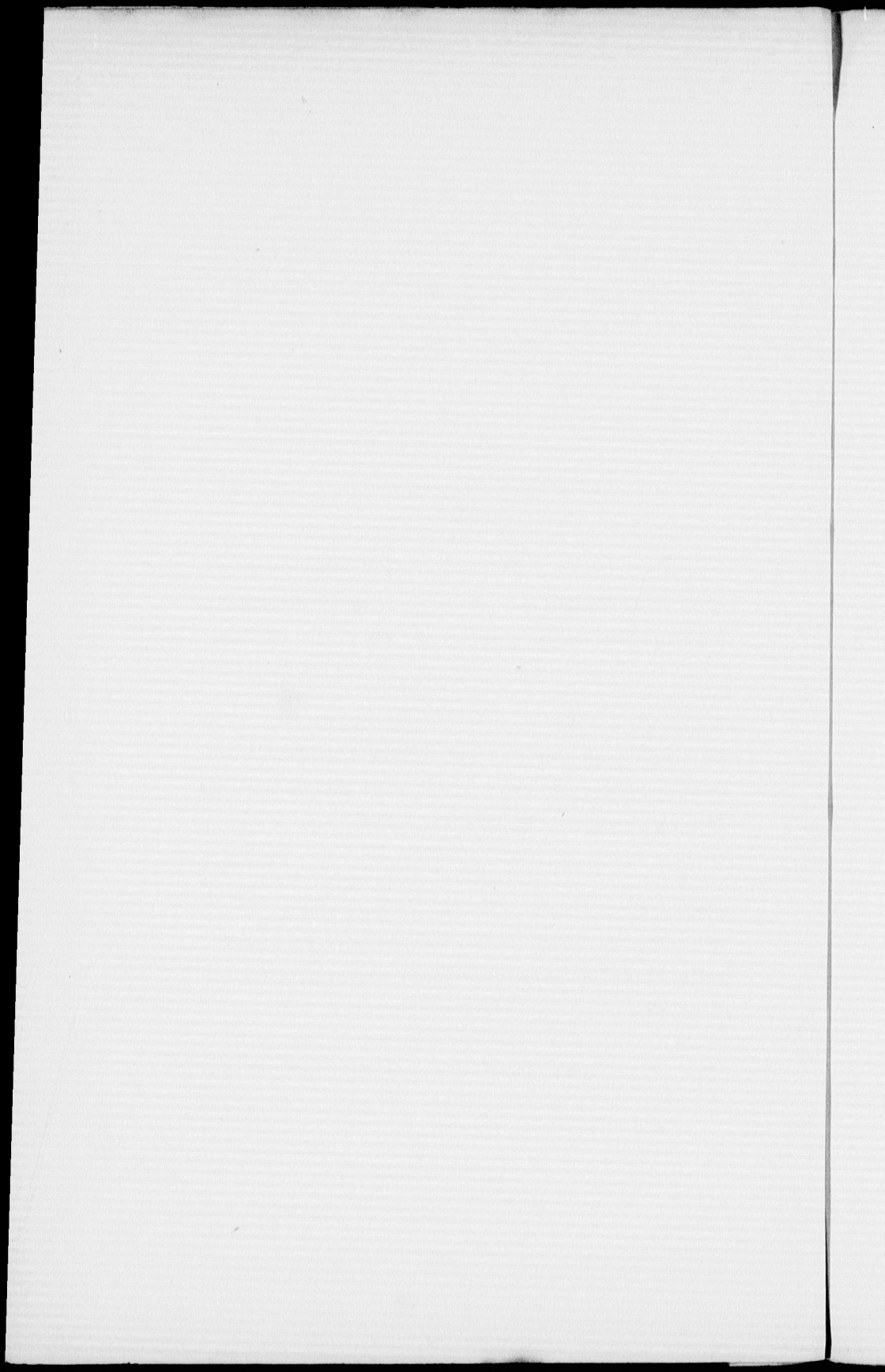
UTRECHT,
KEMINK EN ZOON.
1860.

De openlijke uitgave dezer bladzijden geschiedt op vriendelijken aandrang.

De lezer buiten Utrecht, indien hy gevonden wordt, dient te weten dat het te dezer stede de gewoonte is Nederlands verlossing van de Fransche overheersching ten jare 1813, in de Novembermaand met een plechtigen Dank- en Bededag te vieren, en wel op een Zondag na aan den verjaardag van dien onvergetelijken 28. November, toen door het onverwacht aftrekken van den Generaal MOLITOR, terwijl men te Utrecht de herhaling der gruwelen van Woerden verwachtte, en door het plotseling opdagen van de voorhoede der Geallieerden, de grootste vrees plaats maakte voor de levendigste blijdschap en de schoonste verwachtingen.

UTRECHT, 29 November 1860.

Ik zal tot den Heer zeggen: Mijne toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw!

Ps. XCI: 2.

De 91ste Psalm is onder de schoone Psalmen een der schoonste. Zijn dichter kennen wy niet, en ook kunnen wy niet zeggen by welke gelegenheid hy het eerst mag zijn opgezongen; maar de gelegenheden zullen wel ontelbaar zijn, waarby hy godvruchtige harten tot een vernieuwd Godsbetrouwen heeft opgewekt, en zulks door hun de gegrondheid en den zegen van dat betrouwen op nieuw te doen gevoelen. Want dit wil de Psalm, wiens hoofddenkbeeld vervat is in dat oude en eenvoudige: Wien God bewaart is wel bewaard. Of wy hier werkelijk een beurtzang voor ons hebben, bestemd om door verschillende elkander beandwoordende stemmen en reien te worden uitgevoerd is onzeker, maar zeker is het dat wy, door deze onderstelling aan te nemen, den gang der in den geest des dichters elkander uitlokkende en beandwoordende gedachten te beter

kunnen volgen, en dat het voortreffelijk geheel daardoor des te treffender wordt.

„Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.” Deze betuiging, aanvang en grondslag van het gantsche lied, wat drukt zy uit dan de onderfinding aller vromen, aller tijden? Wel mag een groot zangkoor, wel mag eene stemme als van vele wateren ondersteld worden haar over de aarde uit te roepen.

„Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw!” Is het niet als hoorden wy hier het antwoord van een hart, door de opgezongene betuiging bemoedigd en versterkt? Voorzeker; en het Godsbetrouwen van dit hart schijnt te worden toegejuicht en aangevuurd door vereenigde stemmen, die het toeroepen: „Gewis! hy zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie. Hy zal u dekken met zijne vlerken, en onder zijne vleugelen zult gy betrouwen; zijne waarheid (d. i. zijne trouw) is een rondas en beukelaar. Gy zult niet vreezen voor den schrik des nachts, voor den pijl die des daags vliegt, voor de pestilentie die in de donkerheid wandelt, voor het verderf dat op den middag verwoest. Aan uwe zijde zullen er duizend vallen en tien duizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken; alleenlijk zult gy het met uwe oogen aanschouwen, en gy zult de vergelding der goddeloozen zien.”

Nu roept de eerste stem weder uit: „Ja Heere! Gy zijt mijne toevlucht!” — En deze vernieuwde betuiging wordt op nieuw beantwoord door een stroom van bemoedigende toezeggingen: „Hebt gy den Allerhoogsten gesteld tot uw vertrek, u zal geen kwaad wedervaren, en geene plage zal uw tente naderen. Want hy zal zijne engelen van u bevelen dat ze u bewaren in al uwe wegen; zy zullen u op de handen dragen, opdat gy uwen voet aan geen steen stoot; op den fellen leeuw en de adder zult gy treden, gy zult den jongen leeuw en den draak vertreden.” Heerlijke verzekeringen van de schutse Gods, in zijnen naam toegeroepen aan den gunstgenoot die zich op hem, geheel op hem, op hem alleen verlaat! Ten slotte worden zy bezegeld door de stem van God zelve, die van uit zijnen hoogen hemel betuigt: „Dewijl Hy my zeer bemint, zoo zal ik hem uithelpen; ik zal hem op een hoogte stellen; want hy kent mijnen naam. Hy zal my aanroepen, en ik zal hem verhooren; in de benaauwdheid zal ik by hem zijn; ik zal er hem uit trekken, en zal hem verheerlijken. Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en ik zal hem mijn heil doen zien.”

„Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw!” Indien ik uit dit bemoedigend lied, te dezer ure, dit woord tot mijn tekst gekozen heb, het is

M. H. om u, tot opwekking van den geest der dankbaarheid en der gebeden, te doen gevoelen, hoe betamelijk, hoe wenschelijk, hoe veelbeteekenend zulk eene uitdrukking van een opgewekt Godsbetrouwen my in den mond van burgers van Nederland op eenen dag als dezen zoude voorkomen; betamelijk by de herinnering van het verledene, en by een blik op het tegenwoordige; wenschelijk by het onzekere der toekomst en de verleidingen des tijds; veelbeteekenend; daar immers elke nieuwe betuiging van Godsbetrouwen een verbintenis tot nieuwe getrouwheid in zich sluit.

„Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw!”

Gewis deze betuiging voegt in den mond der Nederlandsche natie, op een gedenkdag harer verlossing van het Fransche juk ten jare 1813; betaamt haar nadrukkelijk op een dank- en bededag ten jare 1860. Het verleden niet slechts, ook het tegenwoordige dringt er toe. Wel heeft die God, die voor 47 jaren den staf des Drijvers voor Nederland verbrak, het volkomen betrouwen, dat in deze woorden spreekt, by Nederlands zonen en dochteren verdiend. Ziet terug, gy die zoo verre kunt terug zien! Herinnert u de jaren van ellende vóór 13, herinnert u de dagen van benaauwheid vóór dien gezegenden 28sten November!.... Gedenkt de vreugde, de ontroering, de verbazing, de ge-

mengde en onvergetelijke aandoeningen van dien blijden dag, die op den bangsten nacht mocht volgen. — Ziet rondom u, mijne stad- en landgenooten! Dit is dat Utrecht, hetwelk sedert dien bangen nacht geen dergelijke benaauwdheden meer gekend heeft; dit is dat Nederland, hetwelk sedert dat gezegend jaar nimmermeer een anderen meester had naar de oogen te zien. Neen, de meesten onzer hebben nooit een ander dan een vrij vaderland gekend. En wie kan blind of ondankbaar wezen voor de groote voorrechten, waarin zich dat vaderland boven andere landen en op den duur mag verheugen? — Want in dit vrije Nederland zijn te gelijk alle vrijheden tehuis, de godsdienstige en de burgerlijke, het vrije geweten, de vrije tong, de vrije pen. Geen krijg met buitenlandsche vijanden voert hier de jongelingen ter slachtbank; geen burgerkrijg verspilt in ons midden een kostbaar burgerbloed. In de Staatkundige verwarringen van onzen tijd en werelddeel zijn wy tot ons geluk niet betrokken. De binnenlandsche bronnen onzer welvaart vloeien allen, al vloeien zy allen niet over; en onze buitenlandsche bezittingen hebben nog niet opgehouden ons met hare schatten te verrijken. Felle stormen hebben dit jaar het geboomte geschud; onophoudelijke regenstroomen de akkers doorweekt; de hoop op een goeden, op een tamelijken oogst scheen by herhaling te moeten worden opgegeven, en toch, hoe weldadig werd de vrees voor een geheele mis-

lukking beschaamd! Werden in het vorige jaar, na een schoonen en genotrijken zomer, vele oorden in ons vaderland, en onze stad niet het minst, door de schroomelijkste ziekte geteisterd: met de overvloedige regens van het tegenwoordige, schijnt een zegen van gezondheid over onze bevolking uitgegoten. . . . Gewis! de God, aan wien wy dit alles danken, verdient onze toevlucht te zijn, onze burg genoemd te worden; hy is waardig door ons te worden geprezen als de God op welken Nederland vertrouwt!

„Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God op wien ik vertrouw!” Hoe wenschelijk is het, M. H., dat deze betuiging de uitdrukking moge zijn eener stemming by het Nederlandsche volk algemeen; hoe wenschelijk, by het onzekere der toekomst en te midden van de verleidingen des tijds.

De gewijde kansel is de plaats niet voor staatkundige beschouwingen, en te profeteeren zonder roeping of inblazing stelt aan beschaming bloot. Dit weten wy allen, dat de tijd waarin wy leven geen kalme, maar, om een zijner geliefkoosde uitdrukkingen te bezigen, een „veelbewogene” tijd is; een hachelijke tijd, in Europaas statenstelsel menig kunstig berekend evenwicht verstorende, menig hoog en hecht gebouw ondermijnende. Wat al vragen, de belangen van volken, regeeringen, kerken, maatschappy en christenheid in den hartaâr tref-

fende, wachten op eene beslissing van de staatkunde of van het oorlogszwaard, van het ongeduld der menigte of van de vermetelheid van enkelen, of wel van eenen loop van omstandigheden door niemand te berekenen of te wenden! De Heer regeert; Hy kan het verhoeden; maar gewisselijk, het ontbreekt niet aan brandstof, om beiden Europa en Azie in vuur en vlam te zetten. En ook dit weten wy, dat het nu nog zoo onaangeroerd Nederland geen het minste recht en ook geene belofte heeft om van de jammeren, welke eene naaste toekomst voor twee warelddeelen in haren schoot kan dragen, geheel of grootendeels verschoond te blijven. Ongelukkig Nederland, indien het geen andere gerustheid had dan zich blindelings met zulk een hoop te vleien! Rampzalig Nederland, indien het, om zijne geringe uitgebreidheid op de wareldkaart, om zijn verminderd gewicht in de schaal der Europeesche staten, om de beperktheid zijner stoffelijke middelen, by het eerste gevaar het beste, aan zijn bestaan, zijn behoud, zijn geluk vertwijfelen moest of vertwijfelde! De Nederlandsche natie is nooit anders dan door zedelijke kracht groot en machtig geweest; door deze, door deze alleen, heeft zy in hare booze dagen kunnen wederstaan, en alles verricht hebbende staande blijven. Zonder deze verdient een groot volk zijn ondergang; met deze heeft ook het kleinste volk geen nood. Maar wat mag wel van eens volks zedelijke kracht het echte

levensbeginsel en het ware voedsel zijn? Wat anders dan dat onbepaald vertrouwen, waardoor het elke toekomst te gemoet gaat met de betuiging: „Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw.”

Wie is dan de slechte burger, wie de verrader des vaderlands by uitnemendheid? Wie anders mijne H.! dan hy, die by de kinderen zijns volks dat Godsbetrouwen poogt te schokken, te ondermijnen, te verzwakken, of door een zelfvertrouwen te vervangen, hetwelk zonder dezen vasten grond des Godsbetrouwens op niet anders uitkomt dan ijdel ophief en misrekening? Wie meer dan hy, die door de verleidingen van het ongeloof, des hoogmoeds, en der lichtzinnigheid het volk aftrekt van zijnen God? En dit landverraad wordt gepleegd, dit gevaarlijk spel wordt ook met het vaderland gespeeld. De lucht is vol van deze ontwapenende, deze ontzenuwende verleidingen. Och dat zy; wie zich ook door haar mogen laten vervoeren; dat zy afstuiten op die gezonde kern der natie, welk in gewichtige oogenblikken altijd gebleken is *de* natie te wezen, en die noch haar God noch haar geschiedenis vergeten kan!

M. H! Onze nationale dank- en bededagen, den dank- en bededag dien wy heden vieren, wat geven zy anders te kennen, dan dat in Nederland nog een volk bestaat, hetwelk dankbaar en geloo-

vig tot den Heere zeggen wil: „Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God op welken ik vertrouw?“ kinderen nog niet geheel ontaard van die vaderen, welke den israëlitischen psalmtoon overbrachten in het volks- en vorstenlied:

Mijn schild ende betrouwen
 Zijt gy o God mijn Heer!
 Op u zoo wil ik bouwen;
 Verlaat my nimmermeer! (*)

Doch dat dan ook dit volk zich ten volle bewust zij en ernstig bedenke wat zulke betuiging beteekent in zijnen mond, en waartoe het zich, dus sprekende, verbindt. Immers tot niets minders dan tot vernieuwde trouw aan dien God, op wien het telkens op nieuw dus plechtig betuigt te betrouwen. Indien het anders ware; indien het Nederlandsche volk zijne dank- en bededagen niet onderbielddan omdat het de oprechtheid miste ze af te schaffen; indien het eenigzins meende de bescherming en den zegen Gods met zulke plechtigheden voor het oogenblik te kunnen betalen en voor de toekomst te koopen; indien het (opgekomen om zijn God voor genotene weldaden te loven, en hare voortduring voor volgende tijden af te smeeken) nalaten kon zich te verootmoedigen over zonden, waardoor het weet elken zegen te hebben verbeurd; indien het

---

(*) *Wilhelmuslied* van MARNIX VAN ST. ALDEGONDE.

niet beide in den overvloed van zijnen dankstof en in het diep besef dier afhankelijkheid, welk een toevlucht en een burcht onmisbaar maakt, een sterken prikkel vond tot een inniger verbintenis en en een volkomener gehoorzaamheid aan dien God, op wien het betuigt te vertrouwen — Voorwaar! deze dank- en bededagen zouden niet dan een onwaardig spel van zelfmisleiding, en een walg zijn in de oogen van Hem, wien te misleiden onmogelijk is.

„Ik zal tot den Heere zeggen: mijne toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouw!” In den mond van een dankbaar sterveling, wien het met deze betuiging ernst is, zegt het: „Ik zal mijne wegen onderzoeken en doorzoeken, ik zal my reinigen van alle ongerechtigheid, ik zal mijnen weg wel aanstellen. De God mijns vertrouwens zal de Heer mijns harten, en zijn wil de wet mijns levens zijn. . . .” In den mond eener natie beteekent het: „Ik zal zijn naam, zijn dienst, zijn woord in eere houden; mijne wetten, mijne instellingen en mijne zeden toetsen aan zijne geboden; mijne kinderen opvoeden in zijne vreeze, en den geest des ongeloofs en der lichtzinnigheid van my weren als de ergste „pestilentie die in de donkerheid wandelt,” als het vreeslijkst „verderf dat op den middag verwoest.” In den mond der Nederlandsche natie bevat het ook dit: „Ik zal den armen heiden, die my verrijkt met de opbrengsten van zijn ge-

boortegrond, verrijken met den hemelschen schat van het Evangelie van CHRISTUS; ik zal den neger-slaaf, dien ik het Evangelie predik, eindelijk verlossen van het juk der slaverny."

O Mijne Hoorders! Dat wy de geheele Nederlandsche natie, de door God uit zoo menige be-naauwdheid verlost, wonderlijk bewaarde, en ook nog in zoo velen boven andere natiën gezegende, voor ons zien konden als eenig man, in een zelfden geest! Dat wy koning en onderdaan, dat wy hare edelsten én hare geringsten, hare jongelingen en hare ouden, dat wy in haar de moeders en de kinderkens, allen, allen, allen doordrongen zagen van een zelfde Godsbetrouwen, op eene zelfde dankbaarheid gegrond, en met een zelfden allesbezielenden geest van godvreezendheid gepaard: welk een voorbeeld voor de wereld, welk een waarborg voor den zegen Gods over deze gewesten!.... God vergeve haar hare zonden! wy aanschouwen zulk eene natie niet. Veel ontbreekt er aan. Er zou minder aan ontbreken, indien aan een iegelijk onzer niet zoo veel ontbrak; indien elk onzer in dankbaarheid, in Godsbetrouwen, in ware Godsvrucht voorbeeldiger was. Laat ons dit bedenken: de godvruchtigste mensch is de uitnemendste vaderlander, de ware Christen de beste burger. Hy is het door zijnen eerbied voor de gestelde machten, door zijne gehoorzaamheid aan de wet; maar hy is het nog veel meer door zijnen heilrijken invloed op den kring

die hem omgeeft, op het kroost dat onder zijne oogen opwast. Naar mate wy beter of slechter christenen zijn, doet elk onzer toe of af tot het welzijn van het vaderland.

Helden, wijzen, geleerden, kunstenaars, uitvinders, groote geesten kunnen slechts Nederlands roem vergrooten; maar het heeft zijne kracht in moeders, die hunne kinderen leeren tot den Heer te zeggen: „Mijn toevlucht en mijn burg! mijn God, op wien ik vertrouwe!” en in mannen en vaders, in wie het niet twijfelachtig is welke krachten dat Gods-betrouwen schenkt en welke deugden het werkt.

